

NEFIKS

Neformalni indeks kot pomoč za aktivno državljanstvo

Nefiks je zasnovan kot knjižica – neformalni indeks, v katerem so zapisani dodatno izobraževanje, pridobljeno znanje in veščine lastnika indeksa. Od dosedanjih neformalnih potrdil ali certifikatov se razlikuje po tem, da so na enem mestu zbrani vsi podatki za Slovenijo in obdelani po enotnih in medsebojno primerljivih merilih. Prav poenotena merila pripomorejo mladim k večji samozavesti za prevzemanje aktivnejših vlog v družbi.

KAR SE JANEZEK NAUČI, TO JANEZ ZNA

Današnja šola, od časov Marije Terezije, ne uči prvega dela pregovora, temveč ga nadomesti s česar: »Česar se Janezek nauči, to Janez zna.« V resnici sta v obeh primerih različni trditvi, od katerih govori ena o načinu vedenja, druga pa o vsebini vedenja. Katero znanje je bolj dolgoročno in učinkovitejše, verjetno ni treba posebej utemeljevati. Gre samo za vprašanje, kako dva ali več različnih sistemov pridobivanja enakega ali podobnega znanja primerjalno analizirati.

*Mladi premalo
sodelujejo v družbi.*

Program, ki smo ga v Društvu mladinski ceh imenovali Nefiks, skuša spraviti skupaj dvoje navidez nezdržljivih področij, vsebino in način učenja. To smo dosegli z drugačnim pristopom k njenemu zapisovanju, ocenjevanju in evidentiranju. Program evidentiranja in priznavanja neformalno pridobljenega znanja za mlade do 31. leta starosti je namenjen za-

posljivosti aktivnih mladih. Hkrati pa je dober spodbujevalec vseživljenjskega učenja. Brez pretiranega posploševanja lahko rečemo, da se mladi premalo aktivno vključujejo v družbene tokove v Sloveniji. Tudi na področjih, kjer se tega lahko učijo, so zaradi slabih izkušenj dokaj nezainteresirani do možnosti, ki jim jih ponuja družba. Teh možnosti ni malo, so pa nekako odtujene mladim, vsaj kar zadeva ŠOU kot najvplivnejše šole za aktivno državljanstvo. Mladinske organizacije se v neposredno družbeno dogajanje skoraj ne vključujejo, razen prek krovnih organizacij, ki še vedno niso pravi partner državi. Nobena omenjena struktura, namenjena mladim, ni naravnana v prihodnost, temveč rešuje trenutno aktualno stanje. Program Nefiks pa je naravnani prav v prihodnost. Spodbuja osebno aktivnost mladih za doseganje dveh ciljev. Osebni cilj je lažja zaposljivost, sistematično pridobivanje veščin in znanja pa je spodbuda k aktivnejšemu osebnemu delovanju v družbi in aktivnejšemu državljanstvu na različnih področjih. Poleg tega programa se v zadnjem letu uvajajo še drugi, ki spodbujajo mlade k aktivnejšemu državljanstvu (AWARD, Evropa v šoli, Mladi za Evropo).

ANALIZA POTREB IN ISKANJE REŠITVE NA PODLAGI PROGRAMA NEFIKS

Ker smo mladinska organizacija, pomeni, da se mladi vključujejo v programe in po določenem obdobju organizacijo tudi za-

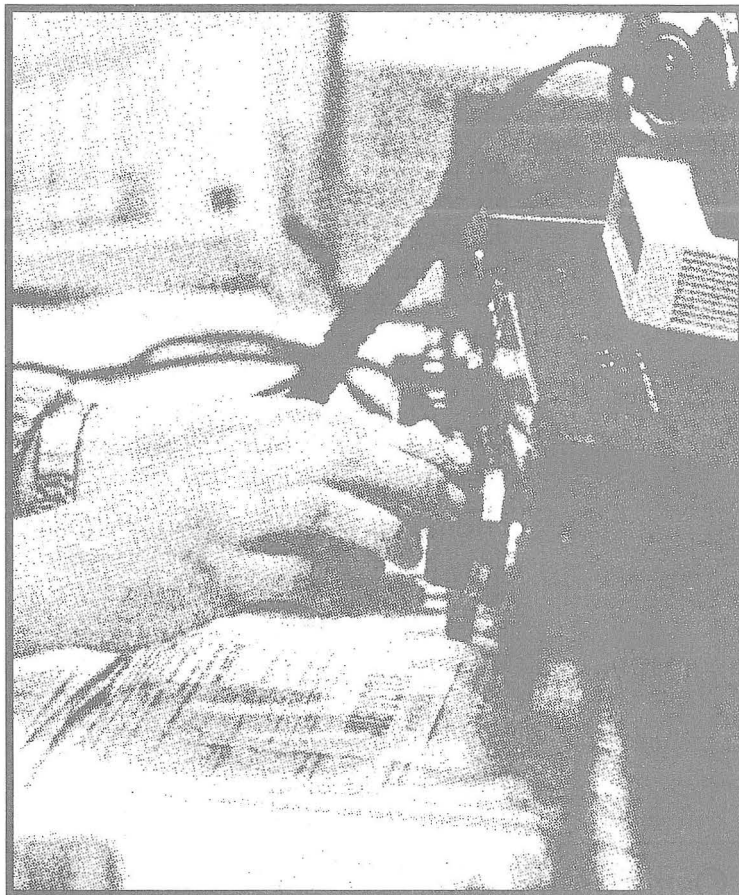
puščajo, ker več ne izpolnjujejo pogojev za članstvo. Mnogi pa zapustijo mladinske organizacije kasneje. Vzroki za to so različni, eden najpomembnejših je zaposljivost, še posebej je problematična prva zaposlitev. Temu vzroku sledijo drugi, kot so stanovanje, poroka, ustanovitev lastne družine ...

Kljub različnim smerem iskanja rešitev smo se vedno znova vračali k osnovi. Mladim, ki so bili aktivni v mladinskih organizacijah, v različnih oblikah samopomoči, prostovoljstva, je treba posredno ali neposredno pomagati pri iskanju prve zaposlitve in sistematičnem pridobivanju dodatnih občudjivskih znanj in veščin. Pri pregledovanju evropskih priporočil za delo z mladimi se je postopoma oblikoval podporni sistem, ki smo mu dali delovno ime Nefiks – neformalni indeks.

TEMELJNE ZAHTEVE PROGRAMA NEFIKS

Pri razvijanju programa smo si zadali nalogo, da mora biti njegov institut nekakšno presečišče med neokrnjeno neformalnostjo vsebin in načinov učenja ter med formalizacijo evidentiranja. Nikakor ne sme postati to, kar so postali certificirani in formalni sistemi pridobivanja znanja, ki je v končni fazi zreducirano na mogoče in nemogoče sisteme točkovanj. Sistem preverjanja v formalnem šolskem izobraževanju je zaprt sistem in ob izstopu iz njega nima pravega nadaljevanja.

Izhodišča in praktično izpeljavo je treba tako zastaviti, da bo krmaril med Scilo in Karibdo. Med Scilo formalizacije in Karibdo sedanje anarhičnosti neformalnega učenja. Ohraniti se mora pestrost in izvornost neformalnega, lahko pa se vsaj primerjalno merijo vsebine, učinki, veščine, oblika in drugo.

UVAJANJE IN POPULARIZACIJA PROGRAMA NEFIKS

V začetni fazi bomo posebej poudarili znanje in veščine, ki jih danes delodajalci najbolj iščejo. To so znanje jezikov, komunikativnost, timsko delo, delo z ljudmi, dinamičnost, ustvarjalnost, mobilnost ipd. Nefiks je naravnan prav na te veščine in potrjevanje določenega znanja v okviru dodatnih veščin in znanj, ki se s težavo izmerijo, lahko pa se opišejo na podlagi primerjave med sorodnimi programi. Institut Nefiksa bo uvajal prav tovrstno opisovanje, tako da bo ohranil neokrnjeno področje in načine pridobivanja znanj ter veščin, hkrati pa omogočil medsebojno primerjavo sorodnih programov.

Na začetku si bomo prizadevali program

Nefiks uveljaviti predvsem v večjih strokovnih in gospodarskih sistemih, kasneje pa bomo s sodobnimi komunikacijskimi sistemi program razširili »v sleherno vas«.

Izvajalci bodo sistem v praksi preizkušali pri rednejših in uveljavljenih oblikah mladinskega izobraževanja in mladinskega dela, kasneje pa bodo lahko to ponudbo razširili tudi na druge manj konvencionalne oblike učenja.

ORGANIZACIJA PROGRAMA NEFIKS

Nacionalna agencija bo nekakšno jamstvo, da so zapisi v indeksu verodostojni in med seboj primerljivi. Zaradi verodostojnosti je vnaprej predviden sistem z več področji veščin in znanja. Merilo niso vsebine – znanja, temveč način – oblika pridobivanja znanja in veščin (tabori, seminarji, neposredno delo ...).

Med izvajalci in agencijo se ustvari nekakšen pakt – trajno sodelovanje, predvsem v zvezi s programi, ki jih redno izvajamo in jih ni mogoče vključiti v sisteme preverjanja znanja. Prav tako bo agencija, ki bo upravljala s programom Nefiks, pri izvajalcih skušala

zbrati kratke evalvacijske zapiske o programih, ki so jih organizatorji ali izvajalci programov vpisovali udeležencem v indeks. Na podlagi te baze bo mogoče na zahtevo udeležencev tudi kasneje izdelati razširjena potrdila o vsebini, načinu in obsegu tečajev, če izpiski iz indeksa ne bodo zadostovali.

Znanje, pridobljeno pri študijskih, turističnih in drugih oblikah bivanja v tujini, se prav tako lahko vpisuje v indeksu, na ustrezno mesto z opombo o uporabi delovnega jezika. Za znanja in veščine, pridoblje-

V neformalnem indeksu bodo našli svoje mesto individualno pridobljeno znanje in veščine, ki se pri vpisu primerjajo s podobnimi programi. Možnost za dokazovanje znanja in veščin ni opravljen izpit ali preverjanje veščin, temveč osebna izjava ali kreditno pismo, kadar gre za prenos znanja »iz roda v rod«.

ne v tujini, veljajo enaka ali podobna merila kot za tiste, izvedene v domovini.

V indeks naj ne bi vpisovali znanj, ki imajo druge podporne sisteme verificiranja (jezikovni portfelj, sistem izpopolnjevanja pedagoških delavcev ...).

Indeks bo postal neuradna javna listina o znanjih in veščinah posameznikov, pa tudi osebni evidenčni dokument obštedijskih učnih vsebin.

Osnovno merilo programa Nefiks je način pridobivanja znanja.